

Anja Bruinsma:

‘Hele sportketen moet kwaliteit van de zorg waarborgen’

De Vereniging voor Sportgeneeskunde heeft er jarenlang voor gestreden, maar vorig jaar kreeg de sportarts de erkenning als geneeskundig specialist. Directeur Anja Bruinsma vertelt over het belang van die erkenning en schildert de sportarts als de regisseur van de sportzorgketen.

Tekst: Cors van den Brink

Al ruim 25 jaar is Bruinsma een spin in het web van de sportzorg. In diverse functies werkte ze mee aan het tot stand komen van goede sportmedische zorg in Nederland. In de loop der jaren kregen de ruim 150 sportartsen een eigen positie in de Nederlandse gezondheidszorg met een goed georganiseerde vereniging en een opleiding waar jaarlijks zeven artsen worden geschoold. Er kwam een Federatie van Sportmedische Instellingen, waarin de sportartsen met andere disciplines in de sportketen, zoals de sportmasseurs, samenwerken. En de sporter zelf vindt op de website Sportzorg.nl een schat aan informatie over onder meer sportgezondheid en blessurepreventie.

VERGOEDINGEN

Waarom was de erkenning van de sportarts als geneeskundig specialisme zo belangrijk?

Bruinsma: 'De sportgeneeskunde was vroeger ondergebracht bij de sociale geneeskunde, waar bijvoorbeeld ook de jeugdarts onder valt. Dat maakte het voor de patiënten heel onduidelijk en ook huisartsen konden niet doorverwijzen naar de tweede lijn, zoals ze dat voor andere specialismen wel kunnen doen. Sportgeneeskunde zat niet in de basisverzekering en wie het wel in een aanvullende verzekering had, was vaak gebonden aan een gelimiteerde vergoeding.'

'Lastig was ook dat als de sportarts bijvoorbeeld een foto of een echo wilde laten maken, dat niet werd vergoed. Dat kon alleen via de omweg van de huisarts, die vervolgens doorverwees naar bijvoorbeeld een orthopeed, want als die de opdracht gaf, werd dat wel vergoed. Ik ben lang met verzekeraars in de weer geweest om die dure omweg eruit te halen. Vraag me niet waarom het niet is gelukt dat te veranderen, maar zij hadden zo hun redenen. Gelukkig

behoort dat soort vertraging en verspilling binnenkort tot het verleden.'

Hoe maakt de sportarts anno 2015 zijn positie duidelijk? De tijd van de verplichte sportkeuring voor iedereen die georganiseerd gaat sporten, ligt ver achter ons.

Bruinsma: 'We hebben er altijd hard voor gewerkt om het profiel van de sportarts helder te krijgen, onder meer door cursussen te verzorgen voor huisartsen, fysiotherapeuten en sportmasseurs. Je kunt met 150 artsen niet al die miljoenen sportende Nederlanders bedienen, dus alleen al om die reden willen we onze kennis en ervaring breder verspreiden.'

'Verspreid over het land zijn er intussen zestig sportmedische instellingen. Deels zijn dat de zelfstandige Sportmedische Adviescentra (SMA), deels de poliklinieken voor sportgeneeskunde die veel ziekenhuizen inmiddels hebben ingericht. Maar er zijn ook sportorganisaties met een eigen sportmedisch centrum, zoals op Papendal. We willen dat niet uniformeren. Belangrijk is dat de sporter weet dat daar kwalitatief goede zorg wordt geboden.'

SAMENWERKING

Hoe ziet de VSG de samenwerking met andere disciplines? De sportarts wordt in jullie plannen gezien als de regisseur. Wat betekent dat in dit verband?

Bruinsma: 'Het uitgangspunt is altijd geweest dat we de zorgvraag van de patiënt centraal wilden stellen. Wie gaat sporten is zelf verantwoordelijk voor z'n gezondheid en dus voor

het voorkomen van blessures en andere problemen. Wij bieden met de website Sportzorg.nl mogelijkheden om daarvoor de eerste kennis op te doen.'

'Daarnaast is er de keten van de sportzorg. Met subsidie van het ministerie van VWS hebben we in de afgelopen jaren drie pilots kunnen inrichten om te onderzoeken hoe de samenwerking ingericht zou moeten worden: bij acuut letsel, bij chronische klachten en in het kader van preventie. Op elk van die drie terreinen is gekeken hoe de diverse disciplines daarbij een bijdrage zouden kunnen leveren, maar ook hoe de structuur van de keten en de communicatie er uit zou kunnen zien en welke juridische basis je nodig hebt.' 'In die proefprojecten is wel duidelijk geworden hoe belangrijk de rol van de sportmasseur is, omdat hij of zij vaak het dichtst bij de sporter staat en als eerste de ontwikkelingen kan signaleren. Dat is de kracht van de basiszorg en die zou volgens mij meer gerespecteerd moeten worden.' 'Hoe je die samenwerking precies vormgeeft en hoe de sportarts kan regisseren, blijkt wel in de praktijk. Als je mensen uit diverse disciplines bij elkaar aan tafel zet rond de sportzorg van een patiënt, ontstaat er vanzelf samenwerking. Dat is wel

'We hebben er altijd hard voor gewerkt om het profiel helder te krijgen'

'Het is wel duidelijk geworden hoe belangrijk de rol van de sportmasseur is'

gebleken in de drie regio's waarmee daarmee is geëxperimenteerd. Mits je wel elkaars taal leert kennen en spreken.'

'We hebben dat bijvoorbeeld getest in een van de regio's rond het concrete voorbeeld van een acute enkelblessure. Voor de overdracht van de ene naar de andere zorgverlener is een blessurekaart ontwikkeld, die de patiënt zelf meeneemt en waarop ieder specifieke informatie kan zetten.' 'Een ander voorbeeld zijn de voorlichtingsavonden die sportartsen hebben gegeven over liesblessures. Daar kwam concreet aan de orde wanneer de sportfysiotherapeut en wanneer de sportmasseur iets kon

doen en wie er specifieke oefeningen kon begeleiden. Door daar samen mee bezig te zijn, wordt samenwerking steeds leuker.'

KWALITEIT WAARBORGEN

'Wat ik ook van wezenlijk belang vind, zeker nu de sportartsen hun erkenning hebben, is het waarborgen van kwaliteit. Dat moet je niet individueel per discipline regelen; je moet rond de sporter zorgen voor een goede kwaliteit van zorg binnen de gehele keten. Daarom moet je van elkaar weten waar ieders kwaliteiten zitten. We hechten daarom bovendien aan de aanvullende scholing en aan de SCAS-registratie voor de

sportzorgmasseurs. Je bent daar als zorgverlener zelf verantwoordelijk voor.'

OVERGANGSSITUATIE

Wat zijn de gevolgen van de erkenning voor de samenwerking en voor de sporter zelf?

Bruinsma: 'Dat is nog niet helemaal duidelijk. Dit jaar zitten we in een soort overgangssituatie. Wie de sportarts in de aanvullende verzekering heeft, kan er rechtstreeks een afspraak maken tegen de voorwaarden van de polis. Vanaf 2016 valt de sportarts onder de basisverzekering, al is nog niet vastgesteld wat er wel en niet vergoed zal worden. Maar die verandering is voor de verzekerde dus een voordeel, al is er straks – net als bij andere specialisten – wel een verwijzing van de huisarts nodig. Bovendien gaan de kosten dan van het eigen risico af. Het is moeilijk te voorspellen of dat afschrikt of juist een aantrekkelijke werking zal hebben.'

'Waar we de verzekeraars graag van willen overtuigen is het belang van snelle inzet van de sportarts bij acute letsels. Sporters die in het weekend geblesseerd raken, kunnen nu op maandag meteen naar de sportarts. Waarom zou je voor dat soort situaties de omweg via de huisarts gaan invoeren?'

PIRAMIDE ZORGVRAAG IN DE SPORT

In de vorm van een piramide heeft de VSG een onderscheid gemaakt in de zorgvraag bij verschillende groepen rond sport en bewegen.

De basis van de piramide wordt gevormd door mensen met chronische klachten die behoefte hebben aan een passend sport- en beweegadvies. De tweede groep zijn mensen die actief of actiever willen gaan bewegen. Dan volgen de diverse groepen binnen de sport: recreatieve-, prestatiegerichte- en topsporters.

In de piramide heeft de sportmasseur met name een rol voor sporters van allerlei niveau, in samenwerking met onder meer de sportarts en de sportfysiotherapeut. Het is overigens heel goed mogelijk dat de sportmasseur ook een rol speelt als adviseur en begeleider van mensen die (nog) niet sporten, maar wel meer willen gaan bewegen.